
Leksjon 2

Årsaksforklaringer

Velkommen til dagens leksjon

Dagens læringsmål:

Du skal kunne identifisere
uhensiktsmessige årsaksforklaringer i
din egen praksis

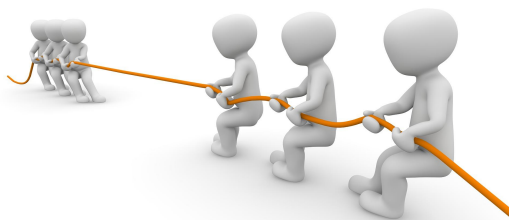
- Hva er uhensiktsmessige årsaksforklaringer?
- Evaluering av egen praksis

Men før vi starter

Historien om Tommy, 9 år

- rigid, sint, utagerende
- foreldre beskrevet som hysterisk
- samarbeid fastlåst- en evig drakamp
- stor endring på slutten av skoleåret- hva skjedde?

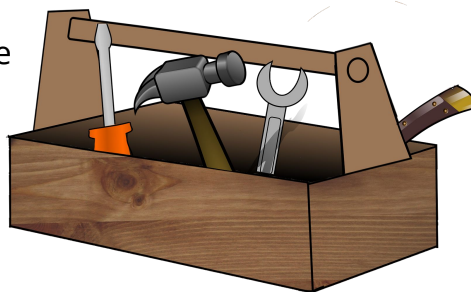
Uhensiktsmessige årsaksforklaringer

- Har til hensikt å forklare hvorfor ting er som de er
- Tar utgangspunkt i at ansvaret for endringsarbeidet ligger hos noen andre
- Bunner i usikkerhet og mangel på verktøy for å hjelpe barnet selv

Hvorfor?

- Vi lager oss uhensiktsmessige årsaksforklaringer fordi vi forsøker å finne mening i det vi ikke klarer å løse
  - Gått tom for verktøy i verktøykassa
  - Det som har vi har erfart at fungerte på andre, fungerer ikke her. Derfor ligger "feilen" et annet sted
  - Det er utrolig vanskelig å se sin egen rolle

Konsekvenser

- Ansvarsfraskrivelse
- Gjør handlingsrommet for endring veldig lite
- Maktesløshet hos de som skal hjelpe

For eksempel

“Her må jo noen komme inn å gjøre en utredning, det må jo være en diagnose”

“Foreldrene gir bare etter. Det er ikke rart at han utagerer, han er jo ikke vant med krav”

“Ungen tåler jo ikke at du setter krav!”

Ulike typer forklaringer

- Handler om at ansvaret for at barnet utfordrer og for å hjelpe barnet ligger hos noen andre:
  - Hos barnet selv- forklaringer som tar utgangspunkt i personlige egenskaper hos barnet

“han har jo fullstendig mangel på empati”

“Alt skal diskuteres og forhandles på!”

Ulike typer forklaringer

- Hos foreldrene- forklaringer som tar utgangspunkt i manglende foreldreskap

“de lar jo ungen gjøre som hun vil, ikke rart hun ikke takler krav da”

Hanne Svendsen
- pedagogiske kurs og kompetanse

Det er mulig fordi

- Barnet ikke har en grunn til å oppføre seg utfordrende hjemme
- Trygt og godt, omgitt av familie, det kjente og forståelige
- Foreldrene har en annen forståelse for barnets atferd
- Det er ikke 23 andre barn som trenger oppmerksomhet
- And the list goes on and on

Hanne Svendsen
- pedagogiske kurs og kompetanse

Ulike typer forklaringer

- Hos andre instanser- forklaringer som tar utgangspunkt at barnets utfordringer hører hjemme hos noen andre, for eksempel BUP, spesialskoler, spes.ped.hjelp

Mange gode forklaringer til hvorfor ting er som de er, men ingen av disse leder til en endring

Evaluering av egen praksis

- Hva gjør du, og hvordan påvirker det barnet?
- Innebærer å se sin egen rolle og ansvar i arbeidet med å påvirke barnets atferd
  - Virker det du gjør etter din hensikt?
  - Hva bør endres?

Dagens oppgave

Skriv noen eksempler på hvordan du har forklart et barns utfordrende atferd. Av disse forklaringene, hvor mange dreier seg om forhold du ikke kan gjøre noe med?

Oppsummering

Uhensiktsmessige årsaksforklaringer er:

- Forklaringer på utfordringer som legges på noen andre
- Brukes fordi vi har gått tom for verktøy
- Minimerer handlingsrommet for endring
- Øker følelse av maktesløshet

“Motgiften” mot uhensiktsmessige årsaksforklaringer er

- Evaluering av egen praksis

Avslutning

Hanne Svendsen
- pædagogiske kurser og kompetanse